

Notat til Folketingets Europaudvalg om intervention i EU-Domstolens sager C-377/24, C-378/24 og C-479/24, Spanien mod Europa-Parlamentet samt C-381/24, C-382/24 og C-478/24, Italien mod Europa-Parlamentet

2. september 2024
KEP/CHRBRU,
CASRIT

Indledning

Italien og Spanien har den 28. maj 2024 anlagt en række sager ved EU-Domstolen mod Europa-Parlamentet (EP) med påstand om annullation af de annoncerede nationalitetsbaserede udvælgelsesprøver (concours) for statsborgere fra Østrig¹ og Nederlandene² samt at få de tilhørende gennemførelsesbestemmelser³ fra EP præsidiums beslutning af den 21. november 2022 erklæret ugyldige. Italien og Spanien har henholdsvis den 8. og 9. juli 2024 anlagt lignende sager mod EP angående den annoncerede concours for statsborgere fra Luxembourg⁴. Det vurderes i dansk interesse at intervenere i sagerne til fordel for EP.

Der er tale om seks forskellige retssager. I sagerne C-381/24 og C-377/24 nedlægger henholdsvis Italien og Spanien påstand om annullation af de nationalitetsbaserede udvælgelsesprøver (concours) for kandidater med østrigsk nationalitet, som EP tidligere i år annoncerede samt om at få erklæret tilhørende gennemførelsesbestemmelser fra EP præsidiums beslutning af den 21. november 2022 ugyldige.

Dertil nedlægger henholdsvis Italien og Spanien i sagerne C-382/24 og C-378/24 samme påstand mod nationalitetsbaserede udvælgelsesprøver (concours) for kandidater med nederlandsk nationalitet samt om at få gennemførelsesbestemmelserne fra EP præsidiums beslutning af den 21. november 2022 erklæret ugyldige.

Tilsvarende nedlægger henholdsvis Italien og Spanien i sagerne C-478/24 og C-479/24 samme påstand mod nationalitetsbaserede udvælgelsesprøver (concours) for kandidater med luxembourgsk nationalitet samt om at få gennemførelsesbestemmelserne fra EP præsidiums beslutning af den 21. november 2022 erklæret ugyldige.

Sagens faktiske omstændigheder og EU-retsregler

Det følger af Personalevedtægtens artikel 27, at der ved ansættelse tilstræbes, at der rådes over de bedst kvalificerede tjenestemænd, og at disse udvælges på et så

¹ [Competition PE/AD/300/2024 – Administrations of Dutch nationality \(AD 6\) \(europa.eu\)](https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2024/1000/oj)

² [Competition PE/AD/301/2024 – Administrators of Dutch nationality \(AD 6\) \(europa.eu\)](https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2024/1001/oj)

³ <https://circabc.europa.eu/ui/group/47001db4-d61c-4677-af45-0b5ce0d388fc/library/55a654c7-f358-44cb-b527-a2baa4dd5e71/details>

⁴ [Competition PE/AD/304/2024 – Administrators of Luxembourgish nationality \(AD 6\) \(europa.eu\)](https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2024/1004/oj)

bredt geografisk grundlag som muligt. Ingen stillinger kan forbeholdes statsborgere fra en bestemt medlemsstat.

I 2014 blev bestemmelsen ændret således, at det blev muligt for institutionerne at træffe hensigtsmæssige foranstaltninger, hvis der er blevet konstateret en væsentlig skævhed i nationaliteten blandt tjenestemænd, som ikke kan forklares på baggrund af objektive kriterier. Sådanne hensigtsmæssige foranstaltninger skal være velbegrundede og må aldrig føre til, at der anvendes ansættelseskriterier, som ikke er meritbaserede. Formålet med ændringen var at tilvejebringe de nødvendige juridiske redskaber til at håndtere situationer med betydelig skævhed i EU-ansattes nationalitet, for at sikre efterlevelsen af princippet om ligestilling for Unionens borgere i henhold til artikel 27 i Personalevedtægten⁵.

Ved præsidiiumsbeslutning af 21. november 2022 vedtog EP almindelige gennemførelsesbestemmelser (GIPS⁶) med henblik på at sikre efterlevelse af Personalevedtægten artikel 27 om at rekruttere på det bredest mulige geografiske grundlag. Formålet med de pågældende GIPS er at udvide puljen af mulige kandidater fra underrepræsenterede nationaliteter.

På den baggrund annoncerede EP i marts 2024 nationalitetsbaserede udvælgelsesprøver (concours) for statsborgere fra Østrig og Nederlandene. I april 2024 annoncerede EP dertil en nationalitetsbaseret udvælgelsesprøve for statsborgere fra Luxembourg. Udvalgsprøverne har til formål at identificere egnede kandidater til potentielle stillinger i EP fra det pågældende land, som herefter oplystes på en reserveliste.

Udvælgelsesprøverne og tilhørende reserverlister er adskilte fra den efterfølgende rekrutteringsproces, hvilket er med til at sikre efterlevelse af forpligtelsen til, at ingen stillinger kan forbeholdes statsborgere fra en bestemt medlemsstat.

Det Europæiske Udvalgskontor (EPSO), EU-institutionerne og de respektive medlemslande har løbende gennemført en lang række foranstaltninger med henblik på at afbøde den geografiske skævhed blandt EU-ansatte. Foranstaltningerne har dog ikke i tilstrækkelig grad løst udfordringen, hvilket Kommissionens initiativ om at lancere handlingsplaner for de 15 underrepræsenterede lande bevidner om⁷.

Det bemærkes, at nationalitetsbaserede udvælgelsesprøver hidtil normalt er anvendt ifm. optagelse af nye medlemsstater i EU. Senest ifm. Kroatiens optagelse i 2013, hvor en udvælgelsesprøve alene for kroater blev annonceret i 2012⁸.

⁵ [Personalevedtægten](#)

⁶ General implementing provisions giving effect to article 27 of the staff regulations of the officials of the European union.

⁷ [Action plans on geographical balance](#)

⁸ [Competition EPSO/AD/244/12 — Administrators of Croat nationality \(AD 5\) \(europa.eu\)](#)

I sagerne anlagt af Spanien argumenteres der for, at de nationalitetsbaserede udvælgelsesprøver ikke er i overensstemmelse med lighedsprincippet, jf. forbuddet mod forskelsbehandling på baggrund af nationalitet i artikel 9 i Traktaten om Den Europæiske Union (TEU) og artikel 18 i Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde (TEUF). Samtidig argumenteres der for, at prøverne strider mod kravet om, at stillinger ikke kan forbeholdes statsborgere fra en bestemt medlemsstat, og at der tilstræbes de bedst kvalificerede tjenestemænd, jf. Personalevedtægtens artikel 27.

I sagerne anlagt af Italien argumenteres der med henvisning til artikel 296 TEUF for, at det hverken er godtgjort, at der eksisterer nationale skævheder i EP til skade for Østrig, Nederlandene og Luxembourg eller at disse skævheder kun kan afhjælpes ved nationalitetsbaserede udvælgelsesprøver. Italien argumenterer endvidere for, at en mangelfuld forudgående undersøgelse af de underliggende årsager til den geografiske skævhed udgør en tilsidesættelse af princippet om god forvaltning, jf. artikel 41 i EU's Charter om Grundlæggende Rettigheder (Chartret).

Italien argumenterer videre for, at det ikke er godtgjort, at betingelserne for nationalitetsbaserede udvælgelsesprøver er opfyldt, jf. artikel 27 i Personalevedtægten. På den baggrund finder Italien foranstaltningerne uforholdsmæssige ift. det forfulgte formål, jf. proportionalitetsprincippet. Endelig argumenterer Italien for, at reglerne vedrørende sproglig ligestilling tilsidesættes ved disse nationalitetsbaserede udvælgelsesprøver, der begrænser de sprog, der kan anvendes til de pågældende nationaliteters sprog, jf. Personalevedtægten artikel 1d(6), artikel 1(1)(f), bilag III.

Heroverfor argumenterer EP for, at den foreslåede tilgang er fuldt ud i overensstemmelse med princippet om, at rekruttering skal være meritbaseret, da de annoncerede udvælgelsesprøver er adskilte fra og tidsmæssigt forud for den egentlige rekruttering. Udvalgteprøverne skal således resultere i en liste over egnede kandidater, som – på et senere tidspunkt – kan blive indkaldt til en ansættelsessamtale til en bestemt ledig stilling på lige fod med andre kandidater. Det fremgår samtidig af EP's meddelelse om udvælgelsesprøven, at optagelse på listen af egnede kandidater hverken udgør en ret eller garanti for ansættelse.

Regeringens interesse i sagerne

Regeringen afgiver indlæg til støtte for EP ved EU-domstolen, fordi sagerne ses som principielle ift. anvendelsen af nationalitetsbaserede udvælgelsesprøver på tværs af EU-institutionerne. Det er en helt central dansk interesse at forsvare muligheden for nationalitetsbaserede concours, idet det vurderes at være det mest effektive – og på kort/mellemlang sigt eneste reelt effektfulde – redskab til at rette op på underrepræsentationen af danskere ansat i EU's institutioner. Manglen på danskere i institutionerne svækker dansk indsigt og indflydelse i EU, ligesom særligt Kommissionen vil mangle danske kompetencer i politikudviklingen samt udfordres ift. forståelsen af Danmark.

Mere principielt er det centralt, at alle nationaliteter er tilstrækkeligt repræsenteret blandt ansatte i EU's institutioner for at sikre institutionernes legitimitet. Personalevedtægtens mål om at tjenestemænd i EU's institutioner udvælges på et så bredt geografisk grundlag vurderes ikke opfyldt med de hidtidige foranstaltninger. Den geografiske skævhed er endda øget trods en række tiltag i såvel medlemsstater som EU-institutioner.

Nationalitetsbaserede udvælgelsesprøver vurderes at udgøre en mere indgribende foranstaltning end hidtidige tiltag, men da hidtidige tiltag, jf. ovenstående, ikke har vist sig effektive for at rette op på underrepræsentation og den geografiske ubalance blandt ansatte i EU's institutioner, anses udvælgelsesprøverne for at være en nødvendig foranstaltning. Udvalgsprøverne vurderes at stå i rimeligt forhold til det mål, der søges opnået med foranstaltningen.

Skiftende danske regeringer har siden 2013 prioriteret indsatsen for fremme af danskere i EU. Senest har Danmark og Kommissionen underskrevet en fælles handlingsplan d. 8. september 2023⁹, hvoraf det fremgår, at Kommissionen også skal forberede gennemførelsesbestemmelser (GIPS), som gør det muligt at adressere geografiske skævheder, herunder gennem nationalitetsbaseret concours, hvis nødvendigt. Kommissionen har dog oplyst at man ikke har til hensigt at inkludere nationalitetsbaseret concours som en mulighed før der er klarhed om udfaldet af EU-Domstolens domme i sagerne anlagt af Italien og Spanien mod EP.

Som intervenient i sagen bør der efter regeringens opfattelse argumenteres for, at EP's beslutninger er truffet i overensstemmelse med Personalevedtægten, herunder navnlig betingelserne i artikel 27, og ikke udgør forskelsbehandling i strid med traktaterne. Der bør endvidere argumenteres for, at beslutningerne er i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet og Chartret, herunder retten til god forvaltning i artikel 41.

⁹ [Danmarks fælles handlingsplan med Kommissionen om geografisk balance \(2023\)](#)